

ELS ADJECTIUS 1a I 2a CLASSE

La gramàtica tradicional defineix l'adjectiu com el mot que s'uneix al substantiu per a expressar-ne una **qualitat** (*adjectius qualificatius*) o per **determinar-lo** en algun sentit concret (*adjectius possessius, demostratius, numerals, interrogatius i indefinits*).

En llatí, l'adjectiu ha de **concordar** en *gènere, nombre* i *cas* amb el substantiu al que acompanya, per tant farà servir la seva mateixa declinació.

ELS GRANS GRUPS D'ADJECTIUS

Els adjectius es divideixen en dos grups, segon la seva declinació

A. Adjectius de la primera i segona declinació:

- Masculí: terminacions de la 2a declinació
- Femení: terminacions de la 1a declinació
- Neutre: igual que el masculí, però amb la llei del neutre (nom. = ac.)

B. Adjectius de la tercera declinació

- Els tres gèneres (masculí, femení i neutre) segueixen les terminacions de la 3a declinació.

COM APAREIXEN ELS ADJECTIUS EN EL DICCIONARI

Els adjectius s'enuncien habitualment donant el nominatiu singular dels tres gèneres: masculí, femení i neutre.

Exemple (**1a classe**): bonus, –a, –um. Això permet saber de quina declinació agafen les terminacions:

- el masculí segueix la 2a declinació,
- el femení segueix la 1a declinació,
- el neutre segueix també la 2a declinació, respectant la llei del neutre.

En canvi, els **adjectius de segona classe**, que pertanyen a la 3a declinació, no s'enuncien amb tres formes, sinó amb dues o tres, segons el tipus:

- Adjectius de dues terminacions: fortis, forte (masc. / fem. – neutre)
- Adjectius de tres terminacions: acer, acris, acre (masculí – femení – neutre)

ELS ADJECTIUS DE LA 1 I 2 DECLINACIÓ (2-1-2)

Els adjectius de **primera classe** són aquells que es declinen utilitzant les terminacions de la **1a declinació (femení)** i de la **2a declinació (masculí i neutre)**. Són els adjectius més regulars del llatí i, per això, constitueixen el model base.

Estructura: Aquests adjectius reben tradicionalment el nom de 2-1-2 perquè utilitzen:

- Masculí: terminacions de la 2a declinació
- Femení: terminacions de la 1a declinació
- Neutre: terminacions de la 2a declinació

Exemples:

Tipus	Enunciació	Exemple i significat
-us, -a, -um	bonus, -a, -um	<i>bo, bona, bo</i>
-er, -era, -erum	tener, -era, -erum	<i>tendre, tendra, delicat</i>
-cer / -cra / -crum	pulcher, -chra, -chrom	<i>bonic, bonica, bonic</i>

En els adjectius acabats en **-er**, alguns mantenen la **“e”** en l'arrel: *miser, misera*, mentre que d'altres la perden: *pulcher, pulchra*.

ELS ADJECTIUS DE SEGONA CLASSE (3ª DECLINACIÓ)

Els adjectius de **segona classe** són aquells que es declinen segons les terminacions de la **tercera declinació**. Presenten unes característiques pròpies que els diferencien dels adjectius de primera classe.

Com tots els adjectius en llatí, els adjectius de segona classe concorden amb el substantiu en:

- gènere (masculí, femení o neutre)
- nombre (singular o plural)
- cas (funció sintàctica)

La particularitat és que les terminacions que utilitzen provenen de la 3a declinació, de manera que poden presentar més varietat formal que els adjectius de primera classe.

Hi ha **dos tipus principals**, segons les formes que presenten al nominatiu singular:

- **Tenen dues terminacions pel nominatiu singular:**
 - masculí i femení: acaben en **-is**. Exemple: *fortis*.
 - neutre: acaba en **-e**. Exemple: *forte*.
 - **Tenen 3 terminacions pel nominatiu singular:**
 - Masculí: en **-er**
 - Femení: en **-is**
 - Neutre: en **-e**
- Exemple:** *acer, acris, acre*

ADJECTIUS SUPERLATIUS I ALGUNES FORMES IRREGULARS

En llatí, els adjectius poden expressar diferents intensitats d'una mateixa qualitat. Per això, la llengua distingeix **tres graus**: el **positiu**, el **comparatiu** i el **superlatiu**. Cada un d'aquests graus té una funció específica dins de l'oració i aporta un matís diferent al significat.

El **grau positiu** és la forma **bàsica** de l'adjectiu. Expressa simplement una qualitat, sense establir cap comparació ni intensificar-la. És la forma que apareix als diccionaris i la que s'utilitza quan es descriu alguna cosa de manera neutra.

Exemples: *clarus* ('clar'), *fortis* ('valent'), *pulcher* ('bonic').

Aquesta forma només indica la presència d'una qualitat, sense comparar-la amb la d'altres persones, animals o objectes.

El **grau comparatiu** s'utilitza quan es vol establir una relació de comparació entre dues realitats. Indica que una d'elles presenta la qualitat en un grau **més alt**, **menys alt** o **igual** que l'altra.

En llatí, el comparatiu qualitatiu es forma habitualment amb el sufix **-ior**, **-ius** i es tradueix per "**més...**". **Exemples:** *fortior* ('més valent'), *clarior* ('més clar').

El comparatiu, doncs, només té sentit quan hi ha una comparació explícita o implícita entre dos elements.

El **grau superlatiu** expressa el grau **màxim** d'una qualitat. Pot tenir dos valors:

- **Superlatiu absolut:** indica intensitat (*molt...*), sense referir-se a un grup. **Exemple:** *fortissimus* → "molt valent".
- **Superlatiu relatiu:** indica que l'element és el que presenta la qualitat en el grau més alt dins d'un conjunt (*el més...*). **Exemple:** *vir fortissimus exercitus* → "l'home més valent de l'exèrcit".

El superlatiu es forma habitualment amb el sufix **-issim-**, tot i que alguns adjectius en *-er* i *-ilis* presenten formes especials (*pulcherrimus*, *facillimus...*).

La diferència essencial entre els tres graus és:

- El **positiu** descriu sense comparar ni intensificar.
- El **comparatiu** estableix una relació de superioritat, inferioritat o igualtat.
- El **superlatiu** marca el grau més elevat d'una qualitat, sia de manera absoluta o en relació amb un grup.

Així, un mateix adjectiu pot expressar tres nivells diferents de significat: *fortis* (positiu) → *fortior* (comparatiu) → *fortissimus* (superlatiu).

EL SUPERLATIU: FORMACIÓ I DECLINACIÓ

La majoria d'adjectius formen el superlatiu de manera **regular**, afegint el sufix **–issim-** al radical de l'adjectiu i declinant-lo posteriorment com un adjectiu de **1a classe (2-1-2)**. **Exemples:**

- *clarus* → *clarissimus*, -a, -um ("molt clar/el més clar"; "molt il·lustre/"el més il·lustre")
- *fortis* → *fortissimus*, -a, -um
- *bonus* → *bonissimus*, -a, -um

Així, un cop format el superlatiu, aquest es declina com qualsevol adjectiu 2-1-2: masculí i neutre amb les terminacions de 2a declinació, femení amb les de 1a.

EL SUPERLATIUS ESPECIALS: –ERRIMUS I –LIMUS

No tots els adjectius formen el superlatiu en –issim-. Hi ha dos grups que presenten terminacions pròpies:

a) **Adjectius que acaben en –er** → superlatiu en **–errimus**. Aquests adjectius reforcen la consonant "r" de l'arrel:

- *pulcher* → *pulcherrimus*
- *miser* → *miserrimus*
- *acer* → *acerrimus*

b) **Alguns adjectius en –ilis** → superlatiu en **–limus**. Tot i que no és no és una norma general, molts adjectius en "–ilis" formen el superlatiu amb *–limus*:

- *facilis* → *facillimus*
- *difficilis* → *difficillimus*
- *similis* → *simillimus*
- *humilis* → *humillimus*

TIPUS DE SUPERLATIU: ABSOLUT I RELATIU

El llatí distingeix dues funcions del superlatiu:

a) **Superlatiu absolut: intensitat**. Indica "molt + adjectiu", sense comparació explícita.

- *vir fortissimus* → "un home molt valent"

b) **Superlatiu relatiu: el grau màxim dins d'un grup**. S'expressa sovint amb un genitiu o amb la preposició **ex + abl.**

- *vir fortissimus exercitus* → "l'home més valent de l'exèrcit"
- *doctissima omnium feminarum* → "la més sàvia de totes les dones"

ELS ADJECTIUS IRREGULARS

Hi ha un grup d'adjectius que **no formen el comparatiu i el superlatiu de manera regular**. Cal memoritzar-los perquè apareixen molt sovint en textos i en la PAU.

Positiu	Comparatiu	Superlatiu	Traducció
bonus	melior	optimus	bo – millor – el millor
malus	peior	pessimus	dolent – pitjor – el pitjor
magnus	maior	maximus	gran – més gran – el més gran
parvus	minor	minimus	petit – més petit – el més petit
multus	plus	plurimus	molt – més – el que més / moltíssim
multi	plures	plurimi	molts – més – la majoria

Observació: El comparatiu de tots els adjectius irregulars declina com un **adjectiu de tercera declinació** (*melior, melius; maior, maius; minor, minus...*).

VALORS ESPECIALS DEL SUPERLATIU

En alguns contextos, el superlatiu no indica un grau extrem, sinó que actua com **epítet de valor**:

- *optimus vir* = “un home excel·lent”
- *maxima navis* = “una nau molt gran / principal”
- *minima pars* = “la part més petita / molt poca part”

Aquest ús és molt freqüent en prosa històrica i discursos.

ACTIVITATS

1. Indica si els adjectius són de 1a classe o de 2a classe.

- a) *magnus*, -a, -um
- b) *celer*, *celeris*, *celere*
- c) *pulcher*, *pulchra*, *pulchrum*
- d) *tristis*, *triste*
- e) *miser*, *misera*, *miserum*
- f) *fortis*, *forte*

2. Declina completament els adjectius següents (nom., voc., ac., gen., dat., abl.)

- a) *bonus*, -a, -um (masc. sing.)
- b) *bona* (fem. sing.)
- c) *bonum* (neutre plural)
- d) *fortis* (masc./fem. sing.)
- e) *forte* (neutre sing.)
- f) *acris* (fem. plural)

3. Fes concordar els adjectius entre parèntesis amb el substantiu corresponent.

- a) *puella* (*bonus*)
- b) *templum* (*magnus*)
- c) *vir* (*fortis*)
- d) *corpus* (*ingens*)
- e) *urbes* (*pulcher*)
- f) *pueri* (*tristis*)

4. Copia els sintagmes i subratlla la forma correcta de l'adjectiu.

- a) *vir* ____ (*bonus* / *bona* / *bonum*)
- b) *bella* ____ (*pulchrae* / *pulchri* / *pulchra*)
- c) *corpora* ____ (*ingentia* / *ingentes* / *ingentem*)
- d) *puellae* ____ (*fortes* / *fortis* / *fortae*)
- e) *oppidum* ____ (*magna* / *magnum* / *magnus*)

5 Tradueix al català i analitza la forma de l'adjectiu.

- a) *vir magnae sapientiae*
- b) *puella pulchra rosas legit*
- c) *corpora ingentia in flumine sunt*
- d) *hostes fortes ad urbem veniunt*
- e) *templum antiquum deorum est*
- f) *acer mons viam impedit*

6. canvia el nombre del sintagma (singular ↔ plural).

- a) *vir bonus*:
- b) *puellae magnae*:
- c) *corpus forte*:
- d) *urbes acres*:
- e) *templum pulchrum*:

7. fes la concordança correcta.

- a) regina (fortis)
- b) mare (ingens)
- c) dux (acer)
- d) dea (bona)
- e) animal (triste)
- f) fratres (pulcher)

8. Tria l'opció correcta

- Quin és el superlatiu de *clarus*?
 - a) claror
 - b) clarissimus
 - c) clarior
 - d) clarusimus
- Quin superlatiu correspon a *pulcher*?
 - a) pulcherimus
 - b) pulchissimus
 - c) pulcherrimus
 - d) pulcherior
- El superlatiu de *facilis* és...
 - a) facilissimus
 - b) facillimus
 - c) facilimus
 - d) facilerimus
- El comparatiu de *magnus* és...
 - a) maior
 - b) maximus
 - c) melior
 - d) magnior
- El superlatiu de *malus* és...
 - a) pessimus
 - b) maestissimus
 - c) malissimus
 - d) peior

9. Omple amb la forma correcta

- Superlatiu de *fortis*:
- Comparatiu neutre de *parvus*:
- Superlatiu de *humilis*:
- Comparatiu de *bonus*:
- Superlatiu de *multi*:

10. Selecciona la traducció correcta

- *vir pulcherrimus* significa...
 - a) un home molt bonic
 - b) un home més bonic
 - c) un home boníssim
 - d) l'home més valent
- *maximus mons* vol dir...

- a) una muntanya molt petita
- b) la muntanya més alta / molt gran
- c) una muntanya interessant
- d) un riu molt gran
- *optimus dux* és...
 - a) un bon líder
 - b) un líder regular
 - c) un líder molt dolent
 - d) el millor líder / un líder excel·lent

11. Indica quin tipus de formació té cada superlatiu:

- *pulcherrimus*
 - a) regular (-issim-)
 - b) irregular
 - c) especial (-errimus)
- *difficillimus*
 - a) especial (-limus)
 - b) regular
 - c) irregular
- *pessimus*
 - a) regular
 - b) irregular
 - c) -errimus

12. Detecta l'error

- Quina d'aquestes formes és incorrecta?
 - a) *acerrimus*
 - b) *clarissima*
 - c) *maximus*
 - d) *facilimus*
- Quina forma **NO** és un comparatiu?
 - a) *peior*
 - b) *maior*
 - c) *minimus*
 - d) *melior*

13. frases per traduir

- *vir pessimus*:
- *multae feminae doctissimae*:

TRADUCCIONS

1. Tradueix el següent text:

Italiae incolae deas colunt. Praecipue diligunt Heram, Minervam, Vestam et Dianam. Hera regina
dearum est et nuptiarum et matronarum patrona. Minerva sapientiae dea est et scientiarum,
scholarum poetarumque patrona. Minerva non solum sapientiam amat, sed etiam in pugnis co-
pias protegit. Vesta patriam et familiam custodit. Diana silvarum dea est et nympharum regina.

Lèxic per ordre alfabètic

colo, colui, cultum: venerar, honrar
copiae, -arum: tropes
custodio, custodire: custodiar
diligo, dilexi, dilectum: estimar, apreciar
incola, -ae: habitant

non solum... sed etiam: no sols... sinó també
nympha, -ae: nimfa
protego, protexi, protectum: protegir
silva, -ae: bosc

2. Tradueix el següent text

Mercurius, Iovis et Maiae filius, deorum nuntius erat et cum dis deabusque in Olympo vivebat.

Graeci deum quoque mercaturae, eloquentiae et somniorum Mercurium putabant. Clarus ob

astutiam et ingenium erat: admodum puer Phoebi armentum rapit, lyram facit et lyrae sono

deorum convivia delectat.

Lèxic per ordre alfabètic

admodum: ben bé, tot just

armentum, -i n.: ramat

convivium, -ii n.: convit

cum + abl.: amb

delecto, delectare: delectar, plaure

facio, feci, factum: fer

Graeci, -orum m. pl.: els grecs

in + abl.: en, dins de

ingenium, -i n.: talent, enginy

Iuppiter, Iovis m.: Júpiter

lyra, -ae f.: lira

Maia, -ae f.: Maia

mercatura, -ae f.: comerç

Mercurius, -i m.: Mercuri

nuntius, -i m.: missatger

ob + acus.: a causa de

Olympus, -i m.: Olimp

Phoebus, -i m.: Febus (Apol·lo)

puto, putare: considerar, pensar

quoque: també

rapio, rapui, raptum: raptar, robar

vivo, vixi, victum: viure

3. Tradueix el següent text

Orpheus poeta in Thracia vivit, lyrae sono beluas mollit et etiam saxa commovet. Nuptiarum die vipera Orphei sponsam, formonsam nympham Eurydicam, mordet. Eurydica ob venenum vitam amittit et ad Inferos descendit. Orpheus sponsam semper exoptat. Denique in Tartarum pervenit et ad solium Proserpinae, Inferorum reginae, accedit.

Lèxic ordenat alfabèticament

accedo, accessi, accessum (3): acostar-se, apropar-se
amitto amisi amissum (3) perdre
belua, ae - bèstia
commoveo, commovi, commotum, (2) commoure
descendo descendi descensum (3): descendir
die, eis - dia
erro erravi erratum (1): vagar
Eurydica, ae: Eurídice
exopto exoptavi exoptatum (1): desitjar
fleo flevi fletum (2): plorar
Inferus, i - infern
mollio, mollivi, mollitum (4) suavitzar

mordeo, momordi, morsum (2) mossegar
Orpheus, i- Orfeu
pervenio perveni perventum (4): arribar
Proserpina, ae: Prosèrpina
recuso recusavi recusatum (1) rebutjar
saxum, i - pedra
solus, i - tro
sonus, i - so
Tartarus, i: Tàrtar
Thracia, ae- Tràcia
venenum, i : verí
vivo, vixi, victum (3): viure

SOLUCIONS

ALS EXERCICIS

1. Indica si els adjectius són de 1a classe o de 2a classe.

a) 1a; b) 2a (3 termin.); c) 1a; d) 2a; e) 1a; f) 2a

2. Declina completament els adjectius següents (nom., voc., ac., gen., dat., abl.)

a) bonus, -a, -um; b) tener, -era, -erum; c) acer, acris, acre; d) tristis, triste; e) celer, celeris, celere; f) pulcher, pulchra, pulchrum.

3. Fes concordar els adjectius entre parèntesis amb el substantiu corresponent.

a) puella bona; b) templum magnum; c) viri fortes; d) corpus ingens; e) urbes pulchrae; f) pueri tristes

4. Copia els sintagmes i subratlla la forma correcta de l'adjectiu.

a) bonus; b) pulchrae; c) ingentia; d) fortes; e) magnum

5 Tradueix al català i analitza la forma de l'adjectiu.

a) *Un home de gran saviesa.*

- Adjectiu: *magnae*
- Tipus: 1a classe (2-1-2)
- Gènere: femení
- Nombre: singular
- Cas: genitiu
- Funció: complement del nom (*sapientiae*) dins el sintagma genitival

b) *La noia bonica cull roses*

- adjectiu: *pulchra*
- Tipus: 1a classe
- Gènere: femení
- Nombre: singular
- Cas: nominatiu
- Funció: atribut del subjecte / concorda amb *puella*

c) *Els cossos immensos són al riu*

- adjectiu: *ingentia*
- Tipus: 2a classe (3a declinació)
- Gènere: neutre
- Nombre: plural
- Cas: nominatiu
- Funció: atribut del subjecte / concorda amb *corpora*

d) *Els enemics forts arriben a la ciutat*

- adjectiu: *fortes*
- Tipus: 2a classe, dues terminacions
- Gènere: masculí/femení (iguals)
- Nombre: plural
- Cas: nominatiu
- Funció: atribut / complement de l'estructura nominal *hostes*

e) *El temple antic és dels déus*

- adjectiu: *antiquum*
- Tipus: 1a classe
- Gènere: neutre
- Nombre: singular
- Cas: nominatiu
- Funció: atribut del subjecte / concorda amb *templum*

f) *La muntanya abrupta impedeix el camí*

- adjectiu: *acer*

- Tipus: 2a classe, 3 terminacions
- Gènere: masculí
- Nombre: singular
- Cas: nominatiu
- Funció: atribut del subjecte / concorda amb mons

1. Canvia el nombre del sintagma (singular ↔ plural).

- a) a viri boni
- b) b puella magna
- c) c corpora fortia
- d) d urbes acres
- e) e templa pulchra

7. Fes la concordança correcta.

- a) a regina fortis
- b) b mare ingens
- c) c dux acer
- d) d dea bona
- e) e animal triste
- f) f fratres pulchri

8. Tria l'opció correcta

- Quin és el superlatiu de *clarus*? Resposta correcta: b
- Quin superlatiu correspon a *pulcher*? Resposta correcta: c
- El superlatiu de *facilis* és...Resposta correcta: b
- El comparatiu de *magnus* és...Resposta correcta: a
- El superlatiu de *malus* és...Resposta correcta: a

9. Omple amb la forma correcta

- Superlatiu de *fortis*: fortissimus (o fortissima / fortissimum)
- Comparatiu neutre de *parvus*:: minus
- Superlatiu de *humilis*: humillimus
- Comparatiu de *bonus*: melior (o melius)
- Superlatiu de *multi*: plurimi

10. Selecciona la traducció correcta

- *vir pulcherrimus* significa...Resposta correcta: a
- *maximus mons* vol dir...Resposta correcta: b
- *optimus dux* és...Resposta correcta: d

11. Indica quin tipus de formació té cada superlatiu:

- Pulcherrimus: Resposta correcta: c
- Difficillimus: Resposta correcta: a
- Pessimus: Resposta correcta: b

12. Detecta l'error

- Quina d'aquestes formes és incorrecta? Resposta correcta: d: (ha de ser "facillimus")
- Quina forma NO és un comparatiu? Resposta correcta: c (és superlatiu)

13. frases per traduir

- *vir pessimus*: l'home més dolent (o: un home molt dolent)
- *multae feminae doctissimae*: moltes dones molt sàvies (o: les dones més sàvies)

A LES TRADUCCIONS

TRADUCCIÓ 1

Els habitants d'Itàlia veneren les deesses. S'estimen especialment Hera, Minerva, Vesta i Diana. Hera és la reina de les deesses i la protectora dels casaments i de les matrones. Minerva és la deessa de la saviesa i la protectora de les ciències, de les escoles i dels poetes. Minerva no sols estima la saviesa, sinó que també protegeix les tropes en els combats. Vesta protegeix la pàtria i la família. Diana és la deessa dels boscos i la reina de les nimfes.

Anàlisi morfosintàctica per frases:

1. *Italiae incolae deas colunt.*

- Italiae: gen. Sg., complement del nom (incolae)
- Incolae: nom. Pl., subjecte
- Deas: acus. Pl., complement directe
- Colunt: verb, 3a pl. Pres. Ind., predicat

2. *Praecipue diligunt heram, minervam, vestam et dianam.*

- Praecipue: adverb
- Diligunt: verb, 3a pl.
- Heram, minervam, vestam, dianam: acus. Sg., cd compost

3. *Hera regina dearum est et nuptiarum et matronarum patrona.*

- Hera: nom. Sg., subjecte
- Regina, patrona: nom. Sg., atribut del subjecte
- Dearum, nuptiarum, matronarum: gen. Pl., complements del nom
- Est: verb ser

4. *Minerva sapientiae dea est et scientiarum, scholarum poetarumque patrona.*

- Minerva: nom. Sg., subjecte
- Dea, patrona: atributs
- Sapientiae, scientiarum, scholarum, poetarum: genitiu, complement del nom
- Est: verb ser

5. *Minerva non solum sapientiam amat, sed etiam in pugnīs copias protegit.*

- Minerva: subjecte
- Sapientiam: acus. Sg., cd
- Amat, protegit: verbs
- In pugnīs: abl. Pl., cc de circumstància
- Copias: acus. Pl., cd
- Non solum... sed etiam: correlatius

6. *Vesta patriam et familiam custodit.*

- Vesta: subjecte
- Patriam, familiam: acus. Sg., cd
- Custodit: verb

7. *Diana silvarum dea est et nympharum regina.*

- Diana: subjecte
- Dea, regina: atributs
- Silvarum, nympharum: gen. Pl.
- Est: verb

TRADUCCIÓ 2

Mercuri, fill de Júpiter i de Maia, era el missatger dels déus i vivia amb els déus i les deesses a l'Olimp. Els grecs també consideraven Mercuri com el déu del comerç, de l'eloqüència i dels somnis. Era famós per la seva astúcia i el seu talent: tot just infant, roba el ramat d'Apol·lo, fabrica la lira i amb el so de la lira delecta els convits dels déus.

Anàlisi morfosintàctica per frases:

1 *Mercurius, iovis et maiae filius, deorum nuntius erat et cum dis deabusque in olympo vivebat.*

- Mercurius: nom. Sg., subjecte
- Iovis et maiae: gen. Sg., complements del nom (filius)
- Filius: nom. Sg., aposició explicativa del subjecte
- Deorum: gen. Pl., complement del nom (nuntius)
- Nuntius: nom. Sg., atribut del subjecte
- Erat: verb copulatiu
- Cum dis deabusque: abl. Pl., complement de companyia
- In olympo: abl. Sg., complement de lloc
- Vivebat: verb, 3a sg., predicat (subjecte el·líptic = mercurius)

2. *Graeci deum quoque mercaturae, eloquentiae et somniorum mercurium putabant.*

- Graeci: nom. Pl., subjecte
- Deum mercurium: acus. Sg. + acus. Sg., complement directe (appositio)
- Mercaturae, eloquentiae, somniorum: genitius, complements del nom deum
- Quoque: adverb ("també")
- Putabant: verb, 3a pl., predicat

3. *Clarus ob astutiam et ingenium erat: admodum puer phoebe armentum rapit, lyram facit et lyrae sono deorum convivia delectat.*

- *clarus ob astutiam et ingenium erat.*
 - Clarus: nom. Sg., atribut del subjecte
 - (mercurius): subjecte el·líptic
 - Ob astutiam et ingenium: acus. Sg., cc de causa
 - Erat: verb copulatiu
- *admodum puer phoebe armentum rapit*
 - Admodum: adverb ("tot just")
 - Puer: nom. Sg., aposició temporal
 - Phoebe: gen. Sg., complement del nom armentum
 - Armentum: acus. Sg., cd
 - Rapit: verb, 3a sg., predicat
- *lyram facit et lyrae sono deorum convivia delectat*
 - Lyram facit: lyram (acus. Sg.), cd + verb
 - Lyrae sono: abl. Sg., cc de mitjà
 - Deorum convivia: acus. Pl., cd
 - Delectat: verb, 3a sg., predicat (subjecte el·líptic = mercurius)

TRADUCCIÓ 3

El poeta Orfeu viu a Tràcia, amb el so de la lira amanseix les bèsties i fins i tot commou les pedres. El dia del casament, una serp mossega la promesa d'Orfeu, la bella nimfa Eurídice. Eurídice perd la vida a causa del verí i baixa als Inferns. Orfeu sempre enyora la seva promesa. Finalment arriba al Tàrtar i s'acosta al tron de Prosèrpina, reina dels Inferns.

Anàlisi morfosintàctica per frases

1. *Orpheus poeta in Thracia vivit*

- **Orpheus**: nom propi, Nominatiu sg. → *subjecte*
- **poeta**: nom 1a decl., Nom. sg. → *aposició del subjecte*
- **in Thracia**: sintagma preposicional (in + abl.) → *CC lloc*
- **vivit**: verb *vivo*, -is, *vivere* → 3a conj., pres. ind. act. → *predicat verbal*

2. *lyrae sono beluas mollit*

- **lyrae sono**: abl. sg. → *ablatiu*. *lyrae* (1a decl.) *sono* (2a decl.)
- **beluas**: acusatiu pl. de *belua* → *CD*
- **mollit**: verb *mollio*, -is, -ire → pres. ind. act. → *predicat*

3. *et etiam saxa commovet*

- **saxa**: acusatiu pl. de *saxum* → *CD*
- **commovet**: verb *commoveo*, -es, -ere → pres. ind. act.
- **et etiam**: connectors → *"i fins i tot"*

4. *Nuptiarum die vipera Orphei sponsam... mordet*

- **Nuptiarum die**: abl. temporal (gen. + abl.) → *"el dia de les noces"*
- **vipera**: Nom. sg. → *subjecte*
- **Orphei**: gen. sg. → *complement del nom (sponsam)*
- **sponsam**: acus. sg. → *CD*
- **formonsam nympham Eurydicam**: aposicions i epítet del CD
- **mordet**: verb *mordeo* → pres. ind. act.

5. *Eurydica ob venenum vitam amittit*

- **Eurydica**: Nom. sg. → *subjecte*
- **ob venenum**: acusatiu → *CC causa* ("a causa del verí")
- **vitam**: acusatiu → *CD* del verb *amittit*
- **amittit**: pres. ind. act.

6. *et ad Inferos descendit*

- **ad Inferos**: acus. amb *ad* → *CC direcció*
- **descendit**: verb → pres. ind. act.

7. *Orpheus sponsam semper exoptat*

- **Orpheus**: subjecte
- **sponsam**: CD
- **semper**: CC de temps/freqüència
- **exoptat**: pres. ind. act.

8. *Denique in Tartarum pervenit*

- **in Tartarum**: acusatiu → *CC direcció*
- **pervenit**: verb 4a conjugació → pres. ind. act.

9. *et ad solium Proserpinae, Inferorum reginae, accedit*

- **ad solium**: CC direcció
- **Proserpinae**: gen. sg. → *complement del nom solium*
- **Inferorum reginae**: gen. → *aposició explicativa* → *"reina dels Inferns"*
- **accedit**: verb *accedo* → pres. ind. act.